

stica, et artes et industria suo sexui et aetati accommodatas, illic doceantur, et ita se liberent facilius a malorum colluvie, quae egestatis occasione proveniunt.

118. Studeant Parochi monere fabricarum et villarum possessores ad erigendas in ipsis fabricis scholas peculiares, ostendendo illis quod ad hoc quamdam obligationem specialis caritatis habent ipsis a Deo impositam. Dominis vero fabricarum et villarum per amorem Dei enixe obtestamur, ut illorum, quorum ad augenda huius vitae commoda utuntur laboribus, spirituali commodo paratissimi provideant, per scholarum erectionem et sustentationem, ubi opificum pueri et ipsi opifices adulti circa Religionem ac scientiarum rudimenta sufficienter instruuntur. Meminerint, quaesumus, omnes et singulos, quotquot in suis fabricis aut villis operarios et famulos numerant, ante omnia Regi saeculorum famulari debere, et supremi quoque Domini operarios illos appellari, necnon una nobiscum illi familiae adscriptos esse, pro qua Dominus Noster Iesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium et crucis subire tormentum.

119. Ad Socialismi demum et Communismi plagam vitandam inter Indigenas et opifices etiam civitatum, in scholis edoceantur opportune, quae Leo XIII providentissime statuit in Encycl. *De conditione opificum*. Hic tantum advertimus quod Indi nostri et caeteri opifices memores esse debent, dum labori insudant, se esse christianos; at simul eos qui Indorum et caeterorum opificum opera utuntur, commonemus, gravata eorum conscientia, ne obliviscantur se Deo iusto et vindici rationem esse reddituros.

B) - *Quoad Scholas Praeparatorias sive Lycea.*

120. Maximi momenti esse gymnasialibus scholis et aliis quae inter elementares et superiores intermediae sunt, recte providere, vel ex eo liquet, quod in iisdem cultiorum classium maxima pars formatur omnesque ex iis prodeunt, quibus potissima tum Ecclesiae tum Reipublicae munera creduntur et ad quos proinde oculi omnium diriguntur, quorumque exempla facillimos inveniunt imitatores. Accedit harum mediarum scholarum discipulos talis aetatis esse, quae, quoad fidem et honestatem morum, seductionis periculo maxime obnoxia esse solet. Antistites itaque huius Provinciae, rationis Deo reddendae nunquam non memores, ad iuvenes istos informandos, summo nisu conabimur unaquaque in Dioecesi vel creare vel fovere Lycea vel saltem super ea vigilare, ut in ipsis optima institutio litteraria cum germana fidei morumque doctrina coniungatur, sicque melius conservetur illa quam a maioribus nostris accepimus maxima haereditas, nimirum fidei catholicae incolumitas, et quod est, in tanta praesertim sententiarum actionumque licentia, maxime necessarium, bona civium soboles reipublicae educetur.

121. Ex Tridentini vero doctrina et S. Congregationis Concilii declarationibus, ex Pii IX verbis et ex natura rei infertur maxime interesse Collegia huiusmodi distincta manere a Seminariis ac prorsus separata. Quod si alicubi pro magistrorum paucitate ac bonorum tenuitate aliisve adiunctis, Seminaria proprie dicta et Lycea separatim sustentari in praesenti omnino nequeant, indulgendum videtur ut et Seminariis Minoribus omnes alumni catholici admittantur: at simul nihil intentatum relinquendum est, quin tum iuvenes qui ad statum eccle-

siasticum adspirant, a saeculari conversatione tuti custodiantur, tum reliqui alumni christiane instituuntur. Quamobrem ii soli tanquam contubernales in Collegio degant, qui ad Seminarium proprie dictum pertinent; quoad vero reliquos, licet easdem classes adeant, suam quisque domum habitabit; aut si intra Seminarii septa alendi videantur, continendi saltem erunt in parte aedium seiuncta.

C) - *Quoad Scholas Normales.*

122. Quamquam Scholae Normales proprie sunt Professionales, attamen ex eo quod habent semper Primariae Instructionis scholam adiunctam, et ex eo quod Lycea plurimum et in maxima parte studiorum conferre valent ad erudiendos alumnos, qui ad Magisterium Institutionis Primariae vocantur; post Lycea haec ponimus Instituta. De his vero praecipimus: Ut Scholis Catholicis Primariis provideatur per aptos magistros, in singulis Dioecesibus, vel saltem in Urbe Metropolitana, instituat Schola Normalis, in qua ad hoc officium tam nobile et praecellens formentur iuvenes, qui necessarias mentis et corporis dispositiones praeseferant.

123. Gravissimi porro momenti efformationem ipsorum ludimagistrorum censemus, ideoque optamus, ut ludirectores ipsi, praesertim ruri, pueros in scholis ingenio, moribus, necessariisque animi dotibus eminentiores ad magistrorum munus, quantum fieri poterit, praeparare et instituere satagant. Quae autem in Provinciae huius Dioecesibus Scholae Normales sive ludimagistrorum seminaria erigantur, Episcopis omnino subsint, istorumque cura ad Ecclesiae mentem accipiant instructionem.

124. Quoniam vero Paedagogia in litis et transitionis aetate hodie invenitur; quumque praeterea scientiae huius fere continui progressus, in applicatione systematum ac methodorum instructionis ac educationis mutationes frequenter exigant; Synodus haec Ordinariis commendat, ut ipsimet statuta et normas efforment, in quibus tum ratio studiorum, tum omnis gubernatio catholicorum horum Institutorum prudenter a recentioribus et veris Paedagogicae scientiae inventis informetur, similitudinem in hoc patrisfamilias ostendentes, qui profert de thesauro nova et vetera, et etiam, quoad acatholicorum paedagogorum labores et ingenii adinventiones, facientes sicut Israelitae, qui, de Aegypto egredientes, secum ferebant et vasa pretiosa et vestes Aegyptiorum. Episcopi autem ad studiorum rationem et generatim Scholarum Normalium – et aliarum etiam de quibus hic agitur – regimen omne melius ordinandum, unaquaque in Dioecesi paedagogorum et aliorum virorum tum laicorum tum sacerdotum in scientia educationis peritorum, coetum permanentem instituere curabunt, quorum opera erunt praecipua: 1.º Paedagogica systemata et methodos hodiernas omni studio bene percipere ac praesertim eorumdem applicationes varias. 2.º Statutis temporibus rationem Ordinariis reddere de cordatioribus paedagogicae modernae adinventionibus, ut, mutatis mutandis et afflante in omnibus christiano spiritu, in scholis catholicis mature et prudenter ad praxim transferantur. 3.º Libros meliores, a sapientibus potissimum catholicis hac de re in lucem editos, perlegere ac proponere, ut ab ipsis studia illustrentur ac dirigantur, vel etiam alios scribere ad scholas Provinciae accommodatos. Nos vero hic et nunc tantum commendare volumus laborum et classium divisionem;

alumnorum diversarum aetatum et classium separationem debitam in aedificiis scholaribus; exercitium et perfectionem facultatum animae, attentionem tyronum semper ac prudenter occupatam habere; scholarem hygienem; methodum intuitivam caute et opportune adhibitam per obiecta praecipue ad scientias naturales et historicas addiscendas, maxime si de parvulis agatur: sic in omnibus utile dulci miscendo ac educationem physicam cordate impertitam.

D) - *Quoad Instituta Professionalia.*

125. Saltem in Metropoli, si hoc non est necessarium vel fieri non possit in Dioecibus Suffraganeis, una Schola instituat, ubi iuvenes, qui superiora studia agrediuntur, ad cursus professionales optime in sensu christiano et pietati instituantur. Ad harum autem scholarum erectionem, sustentationem et progressus, Ordinarii Provinciae inter se conferant et modum rei perficiendae decernant.

126. Omnium, praecipue qui munere docendi fungantur in his Collegiis, prima certe lex erit, ut supremum omnis scientiae principium suspiciant et diligant, veritatem scilicet, quae pretiosissimum animi bonum et illud societatis vinculum efficit, quo omnis doctrina ingenuarum et humanarum artium continetur, et quae rivos suos ex uno fonte, Deo videlicet, et radios suos tanquam ex increati et divini solis splendore derivat, modo utique diverso et cuilibet scientiae peculiari. Veritati itaque, quae revelationi omnino consensit, indagandae et funditus acquirendae omnes impendant vires; et ei cognitae et acquisitae, evitatis errorum commentis, fidele ac generosum verbo scriptisque testimonium praestent.

127. Studiosos autem iuvenes, horum Institutorum alumnos, paterne monemus in Domino, ut muniorem ad quae obeunda proxime praeparantur, gravitatem nunquam non prae oculis habentes, summam quidem industriam profectui in litteris impendant; dum vero scientiis vacant, supereminentis scientiae Iesu Christi non obliviscantur, ex qua omnes reliquae disciplinae decorem et incrementum hauriunt. Ideo quaecumque bona et egregia, quae in primo studiorum curriculo exercuerint, perseverantes custodiant, et hominis christiani partes viriliter impleant, ut quantum in scientiarum cultura, tantumdem et vel plus in virtutis studio profecisse dignoscantur. Haec enim est illa sapientia, de qua dicitur: « Praeposui illam regnis et sedibus, et divitias nihil esse duxi in comparatione illius; super salutem et speciem dilexi illam et proposui pro luce habere illam; quoniam inextinguibile est lumen illius »¹.

128. Volumus denique ut omnes Ordinarii et clerus et populus, mente saepe recogitent, quae Leo XIII de Studiorum Superiorum Institutis nuper edocuit. Liberalitati catholicorum commendans, Collegia praedicta et rationem studiorum in iisdem ampliari desiderans, ipse Pontifex addit haec aurea verba: « Omnis enim eruditio manca sit, si nulla recentiorum disciplinarum accesserit cognitio. Videlicet in hoc tam celeri ingeniorum cursu, in tanta cupiditate sciendi tam late fusa, eademque per se laudabili atque honesta, anteire decet catholicos homines, non subsequi »².

¹ Sap. VII, 8, 10.

² Ad Episcop. Americae Septemp. Stat. Confoeder., 6 Jan. 1895. Idemque asserit alibi similia.

CAPUT III.

De Associationibus Catholicis.

129. Quoniam catholicae associationes ad Religionis profectum plurimum conferre valent bene ordinatae, dicente ad rem Leone XIII: « In hunc finem non parum profecto confert pias illas Consociationes moderare et provehere, quae magno rei catholicae bono nostra maxime aetate constitutae sunt . . . Constanti enim experientia compertum est, mutuis exemplis singulorum animos incendi, et multorum in unum collatis viribus et consiliis plura ac maiora percipi opera bona: frater enim qui a fratre adiuvatur, quasi civitas firma »; Synodus Provincialis nostra de huiusmodi Associationibus statuit:

130. Commendamus speciatim sequentes Associationes in Provincia diffusas:

1.^a Sancti Francisci, seu tertium Ordinem, qui inter nos, Dei gratia, floret, quique a D. N. Papa Leone XIII velut antidotum societatum secretarum est commendatus.

2.^a S. Dominici, ac praecipue Confraternitatem Sanctissimi Rosarii, cuius devotio ad interimendas haereses probatissima est.

3.^a S. Iosephi, purissimi Virginis Mariae Sponsi, Confraternitatem quae apud nos inter alia, pro scopo habet etiam clericorum pauperum educationem promovere et catecheses facere in pagis et oppidis praesertim.

4.^a Societatem Sancti Vincentii a Paulo ubique in Provincia diffusam, et etiam a S. P. Leone XIII commendatam contra Massonum sectam.

5.^a Societatem Sanctae Infantiae pro pueris inter infideles redimendis ac educandis.

6.^a Societatem Catholicam Doctrinae Christianae; quam uberrimos fructus inter nos producere videmus.

7.^a Associationes opificum Sancti Spiritus et Illm̃i s. m. « Alcalde », quae praecipue adhuc evolvuntur.

131. De Associationibus quae aliis in locis erectae sunt, optamus ut in Provincia nostra fundentur sequentes:

1.^a Societas B. Mariae SS. de Guadalupe, Ditionis nostrae carissimae Patronae Primariae, cuius nominis invocatio mexicanis cunctis inservire debet ad omnia praelia Domini praelianda.

2.^a Sanctae Familiae Sodalitas, a Leone XIII specialiter laudata, ut exemplar familiae christianae sit in societate hodie a Naturalismo et Rationalismo laborata et fracta.

3.^a Congregationes B. Mariae Virginis pro iuvenibus praesertim scholaribus, novissime ab eodem Pontifice plurimum commendatae.

4.^a Sodalitas vel D. Pauli Apostoli, vel S. Caroli Borromaei, vel etiam alia similis, ad fovendum et propagandum prelum catholicum, sive per libros sive per opuscula et ephemerides de Apologetica tractantes.

5.^a S. Francisci Xaverii Consociatio, erecta in Belgio ac per multas regiones propagata, pro roborandis in fide atque in vita christiana conservandis operariis.

6.^a Consociatio ad artem christianam promovendam praesertim sub respectu fidei.

7.^a Coetus, Oratoria vocati, quibus adolescentuli, periculis amotis, in pietate et bonis moribus confirmantur et adversus propagationem errorum hodiernorum et Protestantismi et Rationalismi ac Societatum clandestinarum insidias muniantur.

8.^a Societas Iuventutis Catholicae, praecipue illius, quae studia praeparatoria et superiora colit.

9.^a Sodalitas Missionariorum pro Indigenis nostrae Ditionis.

10.^a Consociationes aliae iuniorum opificum, et separatim adultorum; quorum omnium coetibus, in urbibus praesertim et oppidis frequentioribus, ut praeficiantur oportet semper sacerdotes, qui sincerum zelum prae se ferant et optimo exemplo prae luceant.

132. Omni pariter studio Congressus Catholicos Provinciales, Dioecesanos et Parochiales, plurimum hodie commendatos a Leone XIII, et Comitatus Permanentes tribus his ordinibus respondententes, vehementer optamus institui per cunctam Provinciae Guadalaxarensis regionem.

133. Prae oculis quoque habeantur ab omnibus quae circa sodalitates catholicas Leo XIII inquit sequentibus verbis: « Ad hanc alendam augendamque experrectam virtutem curare ac providere opus est, ut numero, consensu, efficiendis rebus floreat, lataeque amplificentur societates, quibus maxime propositum sit fidei christianaevirtutumque ceterarum retinere et incitare studia. Tales sunt consociationes iuvenum opificum quaeque constitutae sunt aut coetibus catholicorum hominum in tempora certa agendis, aut inopiae miserorum levandae, et tuendae dierum festorum religioni, et pueris ex infima plebe erudiendis, aliaeque ex eodem genere complures »¹.

134. Episcoporum tamen est considerare, circa societates praedictas, quid maxime in quolibet loco fieri conveniat; ne una societas alteri iam existenti et aequae

¹ Leo XIII, Encycl. ad Episc. Ital. *Etsi nos*.

utili impedimento fiat, et nimietate operum zelus fidelium deficiat potius et languescat.

135. Optamus denique ut omnes catholici mutuum sibi iuvamen praestent, ad Ecclesiae bonum singuli pro uniuscuiusque viribus laborantes; alius ingenium scientiamque ad Ecclesiae causam convertat; alius eloquentiam vel facundiam, qua scriptis, qua voce; alius auctoritatem erga subditos et domesticos vel influxum, quo pollet, in societate; alius divitias impendat ad promovendum pia opera, christiana Instituta, scripta catholica, etc. Unusquisque, negotiatoribus per negotia, operariis per laborem, cunctis demum catholicis potius faveat, quam impiis; et saltem unusquisque suis precibus alios iuvet, suoque exemplo, se ostendendo verum Ecclesiae filium, obedientem eius legibus, et reluctantem cuilibet iniunctioni adversae Deo eiusque Ecclesiae.

CAPUT IV.

De catholico prelo.

136. Cum in dies crescere videamus in Ditione nostra tum scribendi licentiam, tum insatiabilem aviditatem legendi, ita ut ex hoc librorum et ephemeridum scriptores domini vere videantur opinionis publicae, eamque in quoscumque errores adducere valeant, et reapse magna ex hac parte adducant, et hic, uti in caeteris, valde sit deplorandum filios huius saeculi prudentiores esse filiis lucis; et quia ex debito pastoralis officii nihil ex parte nostra praetermittendum est, ut libri salubres, sanae doctrinae, et qui vere prosint legentibus, propagentur et disseminentur inter fideles nobis commissos, tanto maiori studio quo magis in dies augmentur

conatus et prope incredibilis diligentia haereticorum et sectariorum hominum, qui tempus, ingenium, pecunias et labores eo conferunt, ut detestabiles contra Deum, sanctam Ecclesiam, catholicam fidem et honestos mores libellos pene infinitos ubique locorum palam vel subdolè introducant, ut quod diabolus insidiis suis, artibusque nondum est assecutus, ipsi libellis suis perficiant, animasque catholicorum, fide deleta, moribusque corruptis, in perpetuum interitum adducant; Synodus haec Provincialis, tum ad prelum catholicum in Provincia fovendum, tum ut ipsum prelum facilius recto tramite semper incedat, quae sequuntur statuit:

§ I.

DE PRELO CATHOLICO FOVENDO.

137. Ad prelum catholicum fovendum, ante omnia recogitari ab omnibus iubemus quae S. P. Leo XIII enixe his verbis commendat ¹: « Qui capitali odio ab Ecclesia dissident, scriptis editis decertare, iisque tanquam aptissimis ad nocendum armis uti consueverunt. Hinc teterrima librorum colluvies, hinc turbulentae et iniquae ephemerides, quarum vesanos impetus nec leges frenant, nec verecundia continet. Quidquid proximis his annis per seditiones et turbas gestum est, iure gestum esse defendunt; dissimulant aut adulterant verum; Ecclesiam et Pontificem quotidianis maledictis falsisque criminationibus hostiliter petunt, nec ullae sunt tam absurdae pestiferaeque opiniones, quas non disseminare passim aggrediantur. Propterea scripta scriptis oppo-

¹ Encycl. *Etsi nos*, 15 Feb. 1882.

nenda sunt, ut res quae potest plurimum ad perniciem, eadem ad hominum salutem et beneficium transferatur, et inde remedia suppetant, unde mala venena quaeruntur ». Dein quae sequuntur praecipimus:

138. Quoniam ephemerides quotidiano suo commercio unacum rerum novarum nuntiis animos doctrinis variis imbuunt et quasi satiando implent, summa cura adhibeatur, ut, eliminatis falsis et perniciosis foliis, illa potius habeantur et legantur, quae ad veritatem pietatemque parant. Eo sane modo etiam implebuntur vota Sanctissimi Domini nostri Leonis XIII, cum ad Episcopos Lusitaniae, similibus in adiunctis versantes nuper scribebat et animadvertibat: « Plurimum iuverit, si cura ductuque vestro diaria publicentur, quae malis venenis undecumque oblatis opportune medeantur, suscepto veritatis religionis patrocinio ».

139. Optandum foret ut tam fidelium, quam sacerdotum zelus studiaque concurrerent ad erigendas in variis paroeciis, caute tamen et prudenter, bibliothecas ad mutuandos libros, opuscula, et ephemerides; unde omnes absque periculo salutis, legendi cupiditati, quae omnes ubique invadit, possent facere satis per scripta vere utilia, tum de sacris et religiosis, tum de profanis rebus, et ad honeste relaxandos quoque animos, vel gratis vel exiguo pretio eis tradita.

140. In aliis locis et oppidis, ubi id expedire visum fuerit, aliquem pium designare virum oportet, qui cum catholicis editoribus relationem instituens, mediator sit inter eos et loci fideles ad praefatos libros et opuscula et folia prompte et commode habenda,

141. Catholicos vero divites hortamur in Domino ut subsidia praebeant, ad promovendum scripta catholica et, speciali modo, ob necessitatem praesentem, epheme-